

INFORMATIE VOOR DE TWEEDE KAMER

7 september 2017

Schriftelijke reactie VSNU op het evaluatierapport over de 30%-regeling

Het kabinet heeft onlangs een evaluatierapport over de 30%-regeling aan de Kamer gezonden. In het rapport wordt opgemerkt dat de regeling – in de huidige vorm – zonder meer als ‘doelmatig’ kan worden aangemerkt. Eerder gaf een aantal politieke partijen de wens aan om de regeling aan te passen. De VSNU is door de Vaste Kamercommissie Financiën verzocht om een schriftelijke reactie op het evaluatierapport in te zenden. Hierbij voldoen wij graag aan dit verzoek.

Voor de universiteiten is de 30%-regeling van groot belang. Ons land hoort bij de meest competitieve en innovatieve economieën ter wereld. Om aan de top te blijven, zijn de beste wetenschappers nodig. Het werven van wetenschappelijk toptalent vindt op mondiale schaal plaats. Om Nederland aantrekkelijk te houden voor dit talent is de 30%-regeling een belangrijk instrument. De VSNU hoopt dan ook van harte dat de Kamer de informatie uit deze notitie zal gebruiken bij de beraadslaging over de 30%-regeling.

De notitie is ingedeeld naar een drietal thema's, te weten:

1. De waarde van de 30%-regeling voor universiteiten;
2. Het belang van de regeling voor de positie van Nederland;
3. Mogelijke consequenties van aanpassing van de regeling

Uiteraard is de VSNU altijd bereid om deze reactie nader toe te lichten.

1. De waarde van de 30%-regeling voor universiteiten

De academische wereld kent weinig grenzen. Nederlandse universiteiten zijn zeer effectief in het internationale speelveld. Nederlandse onderzoeksresultaten worden bovengemiddeld vaak internationaal geciteerd en onze wetenschappers halen veel Europees onderzoeksgeld binnen. De mate waarin een universiteit internationaal opereert en het aandeel internationale wetenschappers wordt in vooraanstaande rankings (bijvoorbeeld Times Higher Education) niet zonder reden gebruikt als kwaliteitsindicator. Vrijwel iedere Nederlandse universiteit heeft ‘internationaal excelleren’ in haar strategische plannen staan. De universiteiten hebben collectief de ambitie om Nederland tot de top-5 van meest innovatieve landen wereldwijd te laten blijven behoren. Het volhouden van deze ambitie vereist universitaire medewerkers van de hoogst mogelijke kwaliteit. De universiteiten zullen daarom de vijver waarin ze vissen zo groot mogelijk moeten maken en dat vergt internationaal werven. Deze overtuiging wordt ook politiek gedragen, zo blijkt uit de Wetenschapsvisie 2025: “Topwetenschappers van buiten de landsgrenzen zijn nodig voor verrassende nieuwe inzichten, aanvullende netwerken, nieuwe expertise en kennis.” Aan de Nederlandse universiteiten zijn ongeveer 10.000 buitenlandse wetenschappers werkzaam (op een totaal van 30.000), waarvan zo’n 6.000 als PhD of postdoc. Men werkt hier niet uitsluitend tijdelijk; 32% van de buitenlandse PhD’s werkt tien jaar na het promoveren nog in Nederland. Op basis van het aantal medewerkers dat zich per jaar aanmeldt voor de 30%-regeling, maken de universiteiten de inschatting dat er op dit

moment 6.000 à 7.000 medewerkers van universiteiten gebruik maken van die regeling. Het gaat in de praktijk met name om jonge onderzoekers met lagere salarissen die dankzij deze regeling in staat zijn om in een relatief duur land als Nederland te wonen en te werken. Mede daarom is de huidige 30%-regeling ook toegankelijk gemaakt voor alle kenniswerkers die wetenschappelijk onderzoek doen, terwijl voor andere kenniswerkers een minimum inkomen geldt. Dit betekent automatisch ook dat het overgrote deel van de universitaire medewerkers dat gebruik maakt van de 30%-regeling, dit voor een relatief laag bedrag doet. Voor hen geldt immers de 'ondergrens' niet. Gevolg hiervan is dat een eventuele beperking van de regeling voor universitaire medewerkers slechts een zeer bescheiden positief effect zou geven op de Rijksbegroting.

2. Het belang van de regeling voor de positie van Nederland

De arbeidsmarkt voor wetenschappelijk personeel is volledig geglobaliseerd. In de 'battle for talent' leveren de Nederlandse universiteiten een strijd met topinstellingen over de hele wereld om de beste talenten te werven. Op fiscaal gebied is de 30%-regeling tot op heden een belangrijke 'pull factor' gebleken om wetenschappelijk talent naar Nederland te trekken. Deze regeling nu versoberen, staat in schril contrast met de situatie van concurrerende landen op de internationale arbeidsmarkt. Daar zien we juist een trend waarin deze landen meer soortgelijke maatregelen treffen om talentvolle kenniswerkers naar zich toe te trekken, bijvoorbeeld in België, Frankrijk en de Scandinavische landen (zie het in opdracht van het ministerie van Economische Zaken opgestelde rapport 'Wat beweegt de kennismigrant'). De concurrentiestrijd is in volle gang en Nederlandse universiteiten zetten alle zeilen bij om toptalenten voor ons land te laten kiezen. Er zijn in toenemende mate signalen dat Nederland deze strijd dreigt te verliezen. Binnen bepaalde wetenschapsgebieden, bijvoorbeeld de economische wetenschappen, is het lastig om echte toppers aan te trekken en te behouden. In sommige gevallen krijgen de universiteiten aanbiedingen onder ogen van concurrerende buitenlandse instellingen waarbij het geboden salaris aanmerkelijk hoger ligt dan wat hier geboden kan worden. De loonontwikkeling bij de Nederlandse universiteiten is de afgelopen jaren bescheiden geweest, in lijn met de bekostiging vanuit de Rijksoverheid. Dit heeft als gevolg dat dergelijke aanbiedingen niet gematcht kunnen worden en de wetenschapper in kwestie niet voor een Nederlandse universiteit gaat werken.

3. Mogelijke consequenties van aanpassing van de regeling

Een eventuele aanpassing van de 30%-regeling heeft geen grote impact op de begrotingen van universiteiten, maar wel een groot financieel effect op (buitenlandse) wetenschappelijke medewerkers en daarmee op de internationale aantrekkingskracht van de universiteiten. Afschaffing of ingrijpende beperking van de regeling maakt het veel minder aantrekkelijk voor buitenlandse wetenschappers en onderzoekers om zich te vestigen in Nederland. Voor ons internationale concurrentievermogen als kenniseconomie is dit zeer schadelijk. De economische gevolgen hiervan zullen uiteindelijk merkbaar zijn in de gehele maatschappij. Daarnaast leidt afschaffing van de 30%-regeling tot een forse toename van administratieve lasten. De huidige regeling maakt het mogelijk dat universiteiten, zonder declaraties en formulieren, een vast percentage belastingvrij kunnen uitkeren als vergoeding voor gemaakte kosten die voortkomen uit werken in een ander land. Als de regeling wordt afgeschaft moeten de betreffende medewerkers deze kosten individueel in kaart brengen om alsnog gebruik te maken van belastingvoordelen. Dit resulteert in een toename van administratieve lasten voor medewerkers, universiteiten en de Belastingdienst.

De VSNU doet een beroep op de Tweede Kamer, overwegende het bovenstaande, om het belang van de wetenschap in relatie tot de internationale positie van Nederland zwaar mee te laten wegen in de keuze voor een eventuele wijziging van de 30%-regeling. De VSNU hecht grote waarde aan de 30%-regeling en wil graag dat de regeling in de huidige vorm, in elk geval voor universitaire medewerkers, wordt behouden.

Met vriendelijke groet,

Karl Dittrich,
Voorzitter VSNU

Voor aanvullende vragen, gelieve contact op te nemen met:

Bart Pierik | Woordvoerder en adviseur public affairs | 06 50 48 30 17 | pierik@vsnu.nl

Vereniging van Universiteiten (VSNU) | +31 (0)70 302 14 00 | www.vsnu.nl |